

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15CoP/3/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6214202733
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6214202733.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a sudcov JUDr. Jaroslava Galla a JUDr. Klaudie Koskovej, vo veci starostlivosti o maloleté deti G., R., nar. XX.XX.XXXX a H. nar. XX.XX.XXXX, obidve bytom u matky, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš, deti rodičov I. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom XH. A., U., D Z. G. S. N., a O.. S. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX, R., o návrhu matky na zvýšenie výživného na maloleté deti, na odvolanie otca detí proti rozsudku Okresného súdu vo Veľkom Krtíši č. k. 7P/59/2014-50, zo dňa 08. septembra 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd rozhodol o zmene rozsudku Okresného súdu vo Veľkom Krtíši zo dňa 20.02.2013 č. k. 9P/214/2012-18, právoplatného v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 15CoP/31/2013-151 zo dňa 22.05.2013 tak, že otcovi maloletých detí počnúc od 01.06.2014 zvýšil vyživovaciu povinnosť na maloletú P. zo sumy 156,13 eur na sumu 200,00 eur mesačne a na maloletého H. zo sumy 136,22 eur na sumu 180,00 eur mesačne. Výživné je splatné k rukám matky detí vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred. Nedoplatok na zročnom výživnom za čas od 01.06.2014 do 08.09.2014 vo výške 131,61 eur na maloletú R. a vo výške 131,34 eur na maloletého H. súd povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 20 eur na každé z detí, spolu s bežným výživným počnúc mesiacom september 2014 pod stratou výhody splátok.

Okresný súd takto rozhodol s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania, ktoré podrobne uvádza v odôvodnení rozhodnutia. Porovnaním okolností, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie súdu o výživnom v predchádzajúcom období s okolnosťami zistenými za súčasného stavu súd dospel k záveru, že došlo k závažnej zmene pomerov oboch rodičov aj maloletých detí, že návrh matky na zvýšenie výživného je dôvodný. Okresný súd konštatoval, že sa zvýšili príjmy rodičov detí a vzrástli aj finančné výdavky na zabezpečovanie základných životných potrieb detí (na stravu, ošatenie obutie, hygienické potreby, bývanie) a súvisiace s ich návštevou školy, ale s pribúdajúcim vekom sa zvýšili tiež výdavky týkajúce sa ich záľub, záujmov, kultúrnych potrieb. Súd dospel k záveru, že z príjmu otca, ktorý on priznal a ktorý reálne má (priemerný mesačný príjem otca za rozhodné obdobie je 1.290,00 eur) je schopný plniť si vyživovaciu povinnosť vo výške stanovenej týmto rozhodnutím. Súd prihliadal na to, že otec si síce plní vyživovaciu povinnosť riadne, avšak nad rámec určeného výživného na deti neprispieva, i na to, že otec má ešte ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletej dcére R. s iného partnerského vzťahu. Pri rozhodovaní o výživnom zohľadnil, že matka detí neplní vyživovaciu povinnosť len výkonom osobnej starostlivosti o deti, ale že časť potrieb je hradená aj jej príjmom a tiež príspevkami, ktoré poskytuje sociálny systém vo S. N. (prídavky na deti, príspevky pre rodiny s deťmi a na bývanie). Výživné na obidve deti súd zvýšil počnúc od 01.06.2014, ako matka navrhla (návrh podala 17.04.2014), keďže zmenu pomerov k tomuto

dátumu mal súd za preukázanú. Právne vec posúdil podľa ust. § 78 ods. 1, § 75 ods. 1 a § 62 ods. 2, 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletých detí. Navrhol rozsudok okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Odôvodňoval to tým, že prvostupňový súd nedostatočne zistil skutkový stav resp. na základe zistených skutočností dospel k nesprávnym skutkovým záverom.

Za rok 2013, ktorý je rozhodujúci pre preukázanie príjmu otca pre určenie výživného od 1.6.2014, okresný súd ustálil príjem otca vo výške 1.290,00 eur mesačne, avšak ide o hrubý mesačný príjem. Príjem z podnikania mal 13 350,00 eur a príjem zo zamestnania 2.130,00 eur. Výdavky predstavovali 5.227,24 eur, daňový bonus bol 256,64 eur. Po odpočítaní zaplatenej dane 659,04 eur zo základu dane 9967,34 eur, je priemerný čistý mesačný príjem otca 775,69 eur.

Pri poslednom rozhodovaní o výživnom podľa rozsudku Okresného súdu vo Veľkom Krtíši č. k. 9P/214/2012-118 zo dňa 20.02.2013 mal otec príjem 24 030,00 CZK, čo v prepočte kurzom 25,365 eur z novembra 2012 je 947,37 eur mesačne. Teda oproti predchádzajúcemu stavu (od predchádzajúcej úpravy výživného) nedošlo k zvýšeniu jeho príjmu.

Súd tiež neuznal ďalšie výdavky otca spojené s navštevovaním detí, ktoré napr. v roku 2014 boli 270,00 eur (na letenky). a zistené skutočností nesprávne vyhodnotil. Výdavky uvádzané matkou na deti považuje za nadhodnotenú a neprimeranú.

Matka detí navrhla rozsudok okresného súdu potvrdiť. Vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že konanie otca považuje za obštrukčné v snahe oddialiť právoplatnosť rozsudku. Výdavky spojené s cestovaním otca detí sa riešili už pri predošlom návrhu na zvýšenie výživného a ako okresný, tak aj krajský súd v rozhodnutí potvrdili, že otec kvôli výdavkom nemá nárok na nižšie výživné, keďže toto závisí len od potreby detí a realizácia otcovho práva na styk s deťmi nemôže ovplyvniť povinnosť prispievať na ich výživu. Výdavky na deti a domácnosť, ktoré matka súdu prezentovala nie sú nijako nadhodnotenú, všetky sa týkajú bežného života, sú nevyhnutné a výškou primerané veku a potrebám detí.

Kolízny opatrovník sa k odvolaniu nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu podľa ust. § 212 ods. 1 zákona č. 99/1963 Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (O. s. p.), bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a rozsudok súdu I. stupňa podľa ust. § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

Podľa § 219 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (ods. 1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (ods. 2).

Odvolací súd si osvojil skutkové zistenia okresného súdu oboznámil sa s obsahom spisu, všetkým podaniami predloženými účastníkmi konania vrátane podaní doručených súdu v odvolacom konaní a preskúmaním dospel k rovnakému záveru ako okresný súd. Stotožnil sa s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí okresného súdu a jeho rozhodnutie za daných okolností považoval za správne, na tieto dôvody odvolací súd v tomto rozhodnutí odkazuje. Okresný súd venoval náležitú pozornosť zisteniu všetkých rozhodných skutočností a mal spoľahlivé a dostatočné podklady pre správne rozhodnutie vo veci, rozhodol na základe dostatočne zisteného skutkového stavu a v súlade s ustanoveniami zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov. Odôvodnenie rozhodnutia účastníkom konania umožňuje posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné predpisy a právne normy. Rozhodnutie je odôvodnené v súlade s ust. § 157 ods. 2 O. s. p..

Podľa § 163 ods. 1, 2 O. s. p., rozsudok odsudzujúci na plnenie v budúcnosti zročných dávok alebo na plnenie v splátkach možno na návrh zmeniť, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov. Rozsudky o výchove a výžive maloletých detí a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení

rodičovských práv a povinností, alebo o pozbavení ich výkonu možno zmeniť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že dôvod výnimočnosti zmeny rozsudku spočíva v tom, že v pôvodnom rozhodnutí súd rozhodoval o dávkach a nemohol spoľahlivo predvídať, ako sa zmenia okolnosti rozhodujúce pre výšku a ich ďalšie trvanie v čase, keď nastala ich splatnosť.

Platná právna úprava výživného, na ktorú odkázal v odôvodnení rozhodnutia aj okresný súd, predpokladá úpravu výživného pre deti vo výške primeranej pomerom účastníkov. Rozsah vyživovacej povinnosti rodičov k deťom sa určuje tak, aby to zodpovedalo odôvodneným potrebám detí a príjmom a majetkovým pomerom rodičov. U povinnej osoby sú rozhodujúce jej reálne schopnosti a možnosti poskytovať výživné.

Otec v odvolaní namieta, že prvostupňový súd zistený skutkový stav týkajúci sa jeho príjmu za rozhodné obdobie roka 2013 nesprávne vyhodnotil ako vzrastajúci oproti predchádzajúcemu stavu existujúcemu v čase posledného rozhodovania o výživnom, pretože jeho priemerný čistý mesačný príjem za rok 2013 je 775,69 eur (príjem, ktorý vzal za základ súd t.j. 1290,00 eur je hrubý mesačný príjem) čo znamená, že oproti predchádzajúcemu stavu jeho príjmu 947,37 eur (24.030,00 CZK) mesačne sa nejedná o zvýšenie.

Odvolací súd k tomu dodáva, že otec skresľujúco vykladá skutočnosti, ktoré sú obsahom odôvodnenia odvolaním napadnutého rozhodnutia prvostupňového súdu zo dňa 08.09.2014 a aj prechádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom na deti zo dňa 20.02.2013.

Z obsahu pripojeného spisu sp. zn. 9P/214/2012 vedenom o konaní o návrhu matky maloletých detí na zvýšenie výživného zo dňa 27.03.2012 vyplýva, že súd vzhľadom na príjmy a osobné pomery otca v tom čase, o výživnom na maloletú R. a maloletého H. rozhodol diferencovane za čas od 01.01.2010 do 31.03.12, kedy výživné na deti zvýšil (na R. zo sumy 126,13 eur na 200,00 eur a na H. zo sumy 106,22 eur na 180,00 eur) a za čas od 01.04.2012 túto povinnosť otca znížil (u R. na sumu 156,13 eur a u H. na sumu 136,22 eur) s prihliadnutím na to, že od 01.04.2012 do 13.10.2012 bol otec na materskej dovolenke s dcérou R., nar. XX.XX.XXXX, s partnerského vzťahu s O.. H. O.. Otec detí v tom čase mal rôzne príjmy, jednalo sa na začiatku o príjem 43.770,00 CZK (čistý mesačný príjem potvrdený zamestnávateľom LMC s.r.o. Praha), neskôr o čiastku 24.030,00 CZK (čistý mesačný príjem otca počas ním čerpanej materskej dovolenky s dcérou R. - potvrdený zamestnávateľom LMC s.r.o. Praha) a v decembri 2012 príležitostný príjem 1200,00 eur (podľa vyjadrenia otca táto suma mu bola vyplatená v januári 2013, uviedol, že v decembri 2012 vyhotovoval istý projekt). Tieto skutočnosti konštatoval v rozhodnutí aj okresný súd konajúci v prebiehajúcom konaní o zvýšení výživného na základe návrhu matky zo dňa 17.04.2014 a na ich margo v závere rozhodnutia zdôraznil, že „v čase predchádzajúceho rozhodovania súdu otec maloletých detí bol na rodičovskej dovolenke, poberal rodičovský príspevok a mal len príležitostný príjem, bol v podstate nezamestnaný, pričom za súčasného stavu je preukázané, že otec je živnostník, má príjem zo živnosti a za rok 2013, čo je rozhodným obdobím na preukázanie príjmov podnikateľov, podal daňové priznanie na dani z príjmov „ a ďalej súd uvádza údaje z otcom predloženého výpisu jeho daňového priznania.

Vzhľadom na tieto uvádzané skutočnosti možno súhlasiť so záverom prvostupňového súdu, ktorý v konečnom dôsledku konštatuje, „že na strane otca maloletých detí došlo k zmene pomerov, že sa mu zvýšil príjem“. Otec už nie je na materskej dovolenke, mal príjem z podnikania, o čom svedčí jeho daňové priznanie za rok 2013. Neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že možnosti vykonávania jeho zárobkovej činnosti sú akokoľvek obmedzené, či už rodinnými pomermi, jeho zdravotným stavom, odbornými predpokladmi a pod., ktoré by mu bránili vykonávať prácu prinajmenšom na úrovni a dosahovať z nej príjmy (či už prostredníctvom podnikania, alebo ako príjmy zo zamestnania - zo závislej činnosti) aké dosahoval v predchádzajúcom období, teda v čase ešte pred jeho nástupom na materskú dovolenku z titulu starostlivosti o dcéru R., kedy mal príjem netto 43.770,00 CZK.

V súčasnosti pri určovaní výživného na maloletú R. a H. nemožno vychádzať z názoru prezentovaného otcom v odvolaní, že nakoľko jeho príjem 24.030,00 CZK (podľa jeho prepočtov 947,37 eur) bol dôvodom (tu treba zdôrazniť, že bol iba jedným z dôvodov) na ustálenie výživného súdom vo výške 156,13 eur na maloletú R. a 136,22 eur na maloletého H., že nie je dôvod na zvýšenie výživného na tieto deti, ak

v súčasnosti v rozhodnom období roka 2013 a po zohľadnení výdavkov a zaplatenej danej z príjmov pri matematickom výpočte otca je jeho čistý mesačný príjem podľa predloženého výpisu z daňového priznania dane z príjmov fyzických osôb 775,69 eur.

Pri určovaní výšky výživného súd posudzuje komplexne pomery (sociálne, zárobkové a majetkové) všetkých účastníkov konania (rodičov i detí) a odôvodnené potreby detí, teda nepostupuje tak, že by výlučne matematicky zratúval účastníkmi uvádzané výdavky, príjmy, platby a pod..

Nemožno súhlasiť s námietkou otca, že súd vo veci rozhodoval s dôrazom iba na jeho príjem. K tomuto možno dodať, že v prípade rodiča podnikateľa súd primárne vychádza z jeho daňových priznaní, ako subjektu podnikania. Súd má ale právo skúmať a hodnotiť charakter výdavkov, či skutočne išlo vzhľadom na predmet podnikania o výdavky nevyhnutne potrebné na zabezpečenie, dosiahnutie a udržanie príjmov. Nie každý výdaj povinného rodiča (i keď inak uznaný daňovými predpismi) je z hľadiska jeho podnikania nevyhnutný do tej miery, že by nebolo možné od neho odôvodnene požadovať, aby z takto vynaložených prostriedkov prednostne plnil svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu (§ 62 ods. 5 Zákona o rodine). U osôb vykonávajúcich podnikateľskú a inú obdobnú činnosť, to znamená, že súd sa nemôže uspokojiť len s vykázanými výdavkami daňovníka pre účely zdanenia. U povinných, ktorí sú podnikatelia, prípadne spoločníci obchodných spoločností, nastáva isté dôkazné „vákuum“, pretože takáto výživou povinná osoba si dokáže znížiť svoju daňovú povinnosť až na hranicu ročného životného minima. Inak povedané, iba daňové priznanie povinnej osoby samo o sebe nemá dostatočnú vypovedaciu schopnosť o výške jej zárobku pre účely určenia výšky výživného pre maloleté dieťa, neposkytuje dostatočný obraz o schopnostiach a možnostiach povinnej osoby výživné platiť. Akceptovanie takéhoto prístupu by vytvorilo pre súkromných podnikateľov situáciu, v ktorej by oni svojvoľne určovali stav a úroveň svojich majetkových pomerov (nakoľko iba oni môžu reálne ovplyvniť výkazy o svojom hospodárení) a oprávnené osoby by boli postavené do celkom zjavne nevýhodnejších podmienok. Išlo by v podstate o faktickú nerovnosť strán, čo by bolo v zrejmom rozpore s našim právnym poriadkom. Takto treba nahliadať aj na príjem otca za rok 2013, ak na jeho preukázanie preložil súdu výpis z daňového priznania za rok 2013.

Pritom treba zdôrazniť i to, že pre určenie výšky výživného pre dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti a schopnosti každého z rodičov. Pre posúdenie schopností a možností rodiča v zmysle § 62 ods. 2 Zákona o rodine výživné platiť, nie sú rozhodujúce jeho skutočné zárobkové prípadne i majetkové pomery, ale jeho reálne zárobkové prípadne majetkové možnosti, dané okrem iného jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvom získaných vedomostí a pracovných skúseností a pod. Ak napr. súd zistí, že rodič zmenil doterajšie zamestnanie za menej výhodné, skúma, či sa tak stalo z dôležitého dôvodu (napr. zo zdravotných dôvodov, z dôvodu odchodu rodiča z funkcie, pre výkon ktorej nemá kvalifikáciu, z dôvodov organizačných zmien, a pod.) a ak to tak nie je vychádza z príjmu rodiča pred zmenou zamestnania.

Odvolací súd zastáva názor, že je v schopnostiach a možnostiach otca dosahovať taký príjem, z ktorého je schopný platiť výživné na úrovni akú stanovil okresný súd, ktoré je zároveň primerané veku a odôvodneným potrebám maloletých detí.

Odvolací súd nemal preukázanú žiadnu okolnosť, ktorá by odôvodňovala iné rozhodnutie, než aké vyslovil v rozsudku okresný súd.

Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.